„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а Додатком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се, натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 75. У НОВОМЕ САДУ У СРЕДУ 23. МАЈА (4.) ЈУНА 1879. ГОДИНА XIV.

КАКО ДА СЕ РЕШИ ЈЕВРЕЈСКО ПИТАЊЕ У СРБИЈИ.

(Наставак.)

Је ли чудо онда, и може ли бити, што су Јевреји тамо у свакој другој осим титуларној сили и власти, и што је на пример у сваком другом осим номиналном погледу за ту варош недеља радни и пазарни дан а субота прави празник! — Срећа велика за Румуне што Јевреји још озбиљно нетеже да оснују своју сопствену државу, и што се још строго негледа и непримењује „начело народности“, а Јаш би зар убрзо могао постати столицом какве нове „подунавске Палестине!“ Међутим није ни сва опасност отклоњена. Берлински је уговор у добри час дошао Јевејима, и они ће у пркос свему и јавном и тајном отпору урођеника — само раније или касније — доћи до давножељене „равноправности“. А кад тај судбоносни час наступи онда, доиста, нека се суседи наши добру ненадају. „Равноправност“ ће не само донети јеврејске скупштинаре и сенаторе из вароши Јаша него и из млогих других места где су Јевреји у сразмерној мањини. Давно почети економски назадак и пропаст румунске аристократије, која данас поред свију својих мана сачињава владајућу и патријотску класу, и стоји као представник и носилац румунске мисије и румунских интереса, тај назадак и пропаст убрзаће се, а она ће (у главноме свакако) донети и политички назадак и пропаст њену. Са спахилуцима прећи ће и политички уплив и власт у јеврејске руке; док нам осведочене врлине и мудрост потомака Соломонових дају сваку гаранцију даће се од њих само достојна употреба, у виду имати и чинити! Признајемо да ништа теже нема него предвидети и определити прави значај, или крајњи исход и резултат, таквог једног процеса или преврата какав нам се у горњој алтернативи представља. Наравно, да све ту зависи од тачке гледишта и природе мерила.

За јеврејске јој становнике и грађане, Румунија ће тада бити зар и сама „обетована земља“ кроз коју тече „мед и млеко“. За урођенике Румуне она ће на сву прилику бити без пушке освојена и заробљена провинција — бедна жртва стране политичко-економске поплаве и доминације. Додуше може се рећи: да маса румунског народа ни данас није што друго до спахијски роб и слуга, и да је њему као таквом најпосле све једно: плаћао глобу бездушноме Јевејину или бесноме бојеру. Са чисто трговачког или и друштвеног гледишта да узмемо и да је потпуно све једно — премда нам више шпекулантско-експлоататорске способности јевејинове забрањују да и у том погледу једнакост признамо — али са народно-румунског или и практично политичког доиста никада. Кад би се Јевреји олако, или икако претапали у друге народе, или кад би примали политичку веру земље и државе у коју се настањују (натурализали се) а тиме одрекли се своје космополитске међународно-капиталистичке свезе и основе — једном речју, кад неби стварали државу у држави — онда неби потребе било правити разлику између њих и других економских и политичко-економских освајача и угњетача. Али тај случај никако, нигде и никаде непостоји и постојао није. У кнежевини пак о којој је реч већ су огромни варошки трговачки интереси јеврејског живља заступљени и гарантовани, и они се немогу више никојим легалним оружјем умалити ни угрозити; но то је још и релативно ограничено и сносно зло. Аграрно (земљишно) питање — најтеже на свету — давно већ постоји у тој земљи, и оно је тако важно и озбиљно да румунске патријоте не могу ставити себи бољи задатак и мисију од оне коју им повољно решење његово, можда у врло скорој будућности налаже. Баш како та ствар за сада тамо стоји, то је питање још чисто унутрашње румунско. Оно се порађа у неправедном економском, политичком и друштвеном односу румунскога сељака и румунскога спахије, и Румуни као народ и држава имају права да га реше и самом силом и револуцијом ако другим путем немогу или за добро ненађу. Међутим, узмимо случај да Јевејин-спахија дође на место влашког бојера и остане у истом односу према истом сељаку. Какав би изглед добила онда борба за еманципацију овог последњег? Ми ћемо се најблаже изразити ако кажемо: да би та ствар одма престала бити чисто унутрашња румунска = да би дакле постала и спољна и међународна — а то доиста нити је шала нити је ситница. Јевреји румунски би неодложно позвали у помоћ своју браћу са стране — поименце, силну „светску израјиљску алијанцију“ — а преко својих небројених јавних и тајних органа упливисали би на, ако неби још и стварали, само јавно мњење Јевропе. На силу бога би се онда доказао „религиозни“ извор и значај самога питања, у коме би румунски сељак фигурисао као главни или и искључиви преступник — као пакосни бигота и брутални гонилац. Сад, зар је нужно доказивати крајњу вероватност успеха њиховог код будућих Рочилда, Биконсфилда, Крелија или и Вадинктона западних? — успех који би само утврдио њихов положај и осигурао њихову доминацију (госпоство.)

(Наставиће се).

Политички преглед.

Преговори, који су вођени између цислитавске и између транслитавске владе у ствари трговачко-политичког уговора аустро-угарске монархије са Србијом, довршени су. Угарска влада пристала на предлог, који је у своје време у овој ствари поднела аустро-угарска ђумручка конференција. У питању на коме месту да се жељезница надовеже на српску жељезницу, није било разлике у мишљењу. Једногласно је у вођено, да то има бити код Земуна-Београда. Идућих дана биће позвани и заступници Србије, и већања ће по свој прилици у Бечу отпочети у другој половини јунија по р. к.

Том приликом, повешће се са српским заступницима преговори и о уређењу саобраштајних и приватно-правних одношаја аустро-угарских поданика према Србији. Аустро-угарске владе, вели се уверише су се, да ради заштите поданика ове монархије у Србији нису довољне консуларне јурисдикције (власти). Обе владе сложиле су се, да поред ђумручког и трговачког уговора ваља склопити још читав низ уговора, којима да се уреде; права и положај консула, ствари конкурса и заоставштине, издавање војничких бегунаца, помоћ државе у грађанским стварима и најпосле насељеничка права аустро-угарских поданика.

Црногорско-турску комисију, која уређује границе, напали су код брда Тополе Арбанаси из племена Хоти. Прво се на њу бацали камењем, за тим се лате оружја и почну пуцати. Комесари повуку се у Скадар. Неколико пратилаца је рањено.

Докле Александар I., кнез Бугарској, дворовима великих сила своје посете чини, труде се јавна гласила, да дознају праве побуде његовом путовању. По „Журналу де Ст. Петерсбург“ ће кнез Александар осим другог и око тога настојати, да се изведу оне тачке берлинског уговора, које доприносе да се кнежевина Бугарска мирно развија и да се на истоку мир утврди. Од особите важности је, вели исти лист, и одржање мира у Источној Румилији, што ће се постићи само тако, ако се најстрожије изведе за ту земљу израђени органски статут (устав.) Од велике је важности, да Турска за сада не заузима балканских кланаца, јер се тиме спречавају нови заплети; то је важно и због питања о балканској граници, јер ова треба да Турској даде само дефенсивне (обранбене) а не агресивне (нападајне) гаранције. Кнез мора силама разложити, да се не смеју предати Турској северни бронци Балкана, јер би отуда турска војска господарила Бугарској. Но све је важно за Бугарску и умирење Маћедоније и завађање устава, који би еличан био критској, и то у свима хришћанским провинцијама јевро ске Турске. Осим ових главних тачака важне су још и друге, као: уређење границе према Добручи, задобивање једног гласа у јевропској дунавској комисији, даље питање о рушењу градова, које би Бугарску великих жртава стало, ако би се, без материјалне потпоре великих сила у одређеном року извршити морало.

Из Источне Румилије извештава „Пол кор“, како је кнез Богоридес (Алеко-паша) при доласку своме хтео да у фесу дочека депутацију, која је преда-њ изашла. Када чланови депутације, међу којима беше и мухамеданаца, хтедоше да оду, пристане Богоридес, да гологлав уђе у Филипопољ. Услед тога наста овде сумњиво расположење, и ђенерал Столипин и заповедник милиције у Источној Румилији ђенерал Виталис оду пред намесника и приволу га, да фес замени бугарским калпаком. Депутацијама, које га поздрављаху, одговараше на грчком језику, јер, вели, не зна довољно бугарски. Ђенерал Столипин опростио се 16. (28.) маја са консулима у Филипопољу и изјавио им је, да су сви од њега постављени бугарски званичници провизорни и да ће од сада зависити од кнеза Богоридеса, хоће ли их и даље задржати или другима заменити ... Питање о народној војсци већ је сад предмет различног схватања између кнеза Богоридеса, ђенерала Виталиса и између више бугарских отменика с једне и руских војничких авторитета с друге стране. Бугари хоће да се кадри народне војске састоје из урођеника, а Руси хоће да се задрже руски подофицири, који су ступили у источно-румилијску војску... Још пре доласка новога намесника у Источну Румилију, била је истакнута бугарска застава, али он одмах изда налог, да се увуче и хтеде да се турска застава истури, но одустане од оте намере, када му заступство града представи, да услед тога могу настати немири, и он, да би одржао авторитет порте, споразуме се са заступством, да се 18. (30.) маја пред општинском зградом прочита јавно ферман султанов, којим се он именује ђенералним намесником Источне Румилије и којим се потврђује „органски статут.“ После прочитања истиче се за часак турска застава и поздравља се са 101 топом... Да Бугари нису задовољни са уредбама у И. Румилији види се већ и отуда што се народна војска листом изјавила противу ђенерала Виталиса, којега је именовао султан. Она иште за свога заповедника пуковника Весељака. Порта је наумила да строго поступи према овоме захтеву... Најпосле има да се о И. Румилији забележи још једна важна вест, по којој посета Намик-паше у Ливадији није била само чин учтивости, но је он имао да се потање извести у цара Александра о ствари, која је за време бављења ђенерала Обручева у Цариграду међу овим и међу кнезом Лобановим расправљана, а од овога последњега је и Кередин-паши, па и самом султану у уши пуштена. Ствар је ова питање о накнади, коју би Турска добила, ако би, може бити изгубила Источну Румилију. Вели се, да је Намик-паша овлашћен, да приликом изјави у Ливадији, како се сама Порта много не узда, да ће ствари у тој покрајини повољно се развијати, те да наговести начин, којим би се порта приволела, да не прави употребљења од свога права, по коме би могла да угушује покрет у И. Румилији, који би сморао на остварење велико-бугарских смерова.

Ма да се званично и полузванично од стране аустро-угарске владе побија вест о накнадном расправљању конвенције ипак се с друге стране тврди, да је о овој било преговора између грофа Зичије и између великог везира. Повода је дала жалба босанских бегова, коју су ови предали султану ради утеривања порезе. Вели се, да је султан био јако огорчен, јер је сматрао, да је то самовољно кршење прадедовских повластица једнога сталежа у провинцији Босни, у којој му конвенција гарантује неограничену сувереност, те је заповедио великом везиру, да се накнадно удеси ова тачка, коју је конвенција изгубила из вида. Но неће остати само при овој тачки. Порта има још ваздан приговора, који ће се морати у претрес узети, јер она хоће да се неке или ни мало или непотпуно обележене тачке тако определе, да о њима не може бити ни какве сумње.

О овој конвенцији ставио је у угарском сабору заступник Хелфи интерпелацију на министра-председника, у којој га је питао, хоће ли влада ову конвенцију сабору на расправу поднети. Министар је одговорио, да то није вољан учинити; што је већина сабора, разуме се, просто на знање узела, те тиме одговор министров одобрила. Колико је пак овај у праву, види се већ отуд, што му поступак овај не одобрава ни „Пестер Лојд“, вековечити бранилац свију разноликих влада, које су до сад бивале на крману Угарске, доказујући, да ју је као и сваки други међународни уговор требала влада сабору на расправу поднети.

ДОПИСИ.

З.....ц Одеса 12. маја. Јуче је било у здању овд. свеучилишта свечано собрање овдашњег славенског друштва, које сваке године бива на дан светог Кирила и Методија којих име носи поменуто друштво.

После одслужене службе у свеучилишној цркви одслужено је било благодареније одеским архијепископом Платоном, на ком је прочитао молитву св. славенским апостолима, коју је он сам саставио. У 12½ сати у актовој дворани, која је пуна публике била како мушких тако и женских, председник друштва г. Јевремов отворио је скуп кратком беседом, бацив поглед на прошлост и будућност Славена балканског полуострва, мислећи: да у паметном очекивању лежи срећа поменутог народа, коме је једина заштитница Русија. За њим говорили су потпредседник друштва г. Бухтејев о значају славенских друштава у Русији, г. Фејерчак (угро-рус) о том, шта се збило у славенском свету за прошлу и ову годину. Он нам је износио живе чињеници о бугарској кнежевини, Источној Румилији, кнежевини Србији, Србима, Хрватима, Далматинцима, Словинцима, Чесима, Словацима, Пољацима, Мало-русима, Угро-Русима; о Црној Гори, Босни и Ерцеговини бацајући летимичан поглед на борбу и књижевност народну, спомињући сваког племена заслужне личности како налазеће се међу живима, тако исто и међу мртвима у последње време. Од Срба споменуо је Змај Јовановића, Даничића и Полита Десанчића, кога је и један став говора — на угарском сабору о насилном каметању мађарског језика у народним и вероисповедним школама немађарских народа — прочитао на задовољство целе публике, за тим је говорио о великом губитку српском, о дичном и незаборављеном песнику народном умрлом, Ђури Јакшићу, прочитав на српском језику а и преводу на руски онај надпис, који је за вечну успомену написао му Змај Јовановић где вели:

„Ти ниси мртав, ох ниси брате
„У песми тебе гледимо ми —
„До год се оне у Српству чате
„Живићеш Ђуро међ нама ти.“

За тим спомену С. Љубишу као поборника српског језика у Далмацији, и Коларца као завештатеља универзитета у Београду. За г. Фејерчаком говорио је г. Афанасијев, који се одликује свеопштим уважењем како међу учевнима тако исто и грађанству; он је описао у свом говору рад и заслуге покојног професора Виктора Ивановића Григоровића, који је сав труд свој уложио био око изучавања словенских народа. Говор Афанасијева пропраћен је пљескањем целе публике. С тим се заврши свечано собрање слав. друштва.

Скуп овај испао је врло повољно, кога удостојише својом посетом г. архијепископ Платон, одески градоначелник г. Хеинц, градски поглавар г. Маразли, више професара и друге знатне особе. Само на жалост приметити морамо да заступници опијех славенских народа — а имено Срби и Бугари због којих су највише и основана славенска друштва недадоше се на овом скупу видети, које је свој публици у очи пало, те је осуђивала тај не лепи поступак Срба и Бугара.

Јавих вам да је општа скупштина овд. слав. друштва изјавила бившем (у старој управи) благајнику друштва г. Орлову неповерење, за проневереницех 400 рубаља друштвени на помоћ Херцеговцица, но нова управа сада нађе и факат којим се доказује да је сва управа знала за тих 400 рубаља но која је на питање прегледног одбора изговарала се, да је тамо само погрешка, којој је узрок покојни г. Супичић бивши у оно време подпредседник друштва на кога су натоварили много и много мал да не све грехе своје а она сви из воде изишли. „Мртва уста не говере“ ал истинама када мора испливати на површину и ево сад већ поче избијати та истина, у почетку са 400 рубаља којима се поменутим фактом ушло у траг да је Супичић посве невин*) у том делу а да су они просто украдениод друштва и при опомени садањом управом господин Орлов унео је исти 400 руб. у благајну друштвену, мислећи тим и свему крај учинити. Поуздано могу вас уверити да ће при првој скупштини бити о томе питања и на сваки начин да ће се истрага повести која ће без сумње још што-шта наћи, које неће служити на част старој управи друштва. Што буде јавићу вам, а сада ћу рећи: да је готово сва стара управа са малим изузетком награђена орденима „Данила“ црногорског и „таковског крста“ којих је притјажатељ и г. Орлов.

*) Г. Н. С. Супичић био је један од најревноснији чланова управе и друштва, коме је много својим имањем помогао.

Данас је отпутовао одавде у Москву неки Стеван Рајковић, који се подуже време бавио овде. По случају што га негде у бирту проби неко ножем и лежаше у болници до скора. Још када је амо приспео издавао се и овђе за војводу босанског и говораше да мора поћи у Петроград ђенералу Деспотовићу, но трошка немађаше. Славенско друштво, коме се он за помоћ обраћаше, дало му је биљет за слободни превоз жељезницом до Жмиреики, но он тада не пође из више реченог узрока. Сада пак мољаше опет сл. друштво да му новчану помоћ пружи да би могао до Петрограда доћи, мотивирајући своју молбу тим, да је њему прека потреба поћи до Петрограда, да кроз руску владу измоли код аустријске владе помиловање (амнестију) чији је он подајник, но будући је учествовао у херцеговачком (?) устанку то се несме вратити у отачаство без помиловања. Друштво га је одбило изговарајући се да нема излишних сретстава. Ја сам ово све навео само за то, што у вашој цењеној „Застави" у 61. броју допис из Босне у ком се говори о неком Стевану Рајковићу и Николи Станковићу, који беху потписани на споменици управљеном на Андрашија у име босанског народа; пак у истом допису говори се да је то „неки пробисвјет и швиндлер, коме равна треба потражити, човек од сваког заната", када прочитах поменути допис, ја не бих лењ, но замоли неког човека да му покаже тај допис и пита: је ли баш он тај исти Рајковић о коме се говори? Он му рече: Е бога ми знам врло добро ко написа тај допис и назва једног по имену, кога исти господин знаше за најваљанијег човека у ..... Нема дакле сумње, да је допис из Босне у 61. бр. „Заставе" истинит, зашто и бављење поменутог „војводе босанског" — овђе ни мало се неразликује од назива, које му је исти дописник придео у 61. бр. „Заставе". По његовом (Рајковића) казивању, он је овђе силовао неко девојче од 12—13 год. и зато је ускорио и сам одлазак из Одесе.

Исти Рајковић највише се дружио са неким Протићем, који зимус дође у Одесу из Београда и издаваше себе за главног лекара српске армије у последњем рату. О г. Протићу овђе су убеђења оваког: „лажљивац." Значајно је, да је у договору с Рајковићем г. Протић напријед 2—3 дана пошао пут Москве, где ће очекивати Рајковића, који је имао добити 150 руб. по измирењу преко суда за претрпелу рану, коју је у бирту добио.

Време је код нас пријатно и изгледи су на врло плодну годину у свачему, ако би само од бубе и скакавца остало на миру.

⊙ **У поджупанији румској** 25. маја. (Порезни уред и нове народне невоље. Недајте оврховодитељима више новаца. Г. надзорник Куглер) Ако се добро сећамо, било је већ у овом листу спомена како се у нашем порезном уреду чини оно шта се хоће, а не оно што закон и његове установе прописују. Сада пак све нова „откривенија" на видело изилазе, која врло тавну сенку на све досадање деловање наше по неке господе баца. Од оног доба, од како је неки Милеуснић оврховодитељ умро, од оног баш времена све се више и више приближујемо разним замашним посљедицама рахатлука и немара. Сада тек избијају сви досадањи сумњиви знаци као фактични на видело, и сада се управо знаде ко народу крв на памук сиса, једном речи ко га упропашћује. Милеуснић умре. Проневери силан новац и његове квите немају данас, — као што чујемо ама баш никакове вредности. Оде ли се у порезни уред, да се потврда заиште, то се са свакојаким погрдама напоље тера и Милеуснићу у гроб шаље. Вући народ за нос и шиљати га од немила до недрага, то је лозинка наши порезника, то је стара навика. Зашто господо онда, када је Милеуснић као оврховодитељ гулио народу три кајиша с леђа, а са вашим знањем, нестадосте за времена на пут; него сте га пустили да по својој вољи тера онако гадан занат плачкања и глобљена? Зашто сте трпили тога човека? Ни су ли у оно време поједини људи, који се можда праведно и на закону основаном темељу противише, били на силу бога затварани? Је ли смео који год писнути, а да непомисли да ће га зла судба жандарског кундака постићи? Ди су толико покупљени новци за рану и друге ствари? Није ли их може бити мрак, ваши дубоки џепова појео? За што се није одма, чим сте за поједине незаконите случајеве дознали одузели моћ оврховодитељима? Онда не би зацело овако немили посљедица за вас и ваше млађе било. Ови и овоме слични поступци нагнали су управо надлежне власти, да се оврховодитељима одузе право побирања новца, што је за овај мах врло касно, али свакако добро дошло. Но при свем том, као што смо са више страна извештени налази се још по који такав оврховодитељ, који унаточ свој тој званично обнародованој забрани навалично од народа новац купи, посљедње марвинче пљени, продаје итд. не решпектујући закон као ни наредбе ни најмање. Па докле ћемо тако? Питамо овим јавно: зар је мало до сада почињено чуда? Хоће ли један народ остати до века роб ћефа екзекутора, или ће се сходан начин тражити, који ће овој „ситној господи" мало покте подкресати? Као пријатељ народа, опомињемо овим путем јавно наш свет да одселе ниједан оврховодитељима ни пребијене паре недаје, да неби поред своје много искушане сиротиње најзад горко јаукнуо, што би свакојако касно бити могло.

Пре неколико дана имали смо срећу г. надзорника Куглера видити који је званичним послом путујући кроз сва скоро села порезне књижице надгледао. Сам г. надзорник морао се је о многим незаконитостима уверити. Сам је своји очима видијо и ушима слушао вапај народни, што му га натераше њему подручни чиновници. Уздамо се у г. надзорника, да ће бар он том газдовању на пут стати, те да ће као правичан човек све болове народне испитати и још за времена злу доскочити. Устрајели ли пак овако стање још и дуже, онда ће овај по себи већ осиромашени народ сасвим пропасти морати. С наше стране држимо за необходно нужно да се ствари у порезном уреду у корист народну тачно уреде; те да се досадање сличне немиле околности више недогађају. Даље, да г. надзорник што више пажње овом порезном уреду поклони. Да се свиденција и контрола тачније и сигурније надгледава, и напоследку не би зацело ни то шкодило: када би главом сам г. надзорник у години дана ако не више а оно бар по једанпут наше општине посјећавао или у противном случају себи законити реферат о свему потраживао.

Ово смо држали за дужност, без да икога увредимо читалачкој публици приобштити, не за то што би нас можда гонила нека жеља нападати; него ли зато, што судбу народа заједнички делимо и што све и сва заједно сносимо. Fapienti sat.

+ **Испод Промине** (близу Книна). „Преса" и друге новине непознавајући ствари у својим несмисленим чланцима нападају поједине личности и претресају школе босанске младежи, које издржаваше и издржавају пл. Е. Мас Ирби и Констон. Те исте школе почеше сравњивати са неким у Швајцарској у којој су се неколико босански младића учило, на које је уливисала пропаганда нека и исте ученике приморала да се уклоне и да побегну отаден у Беч пре неколико дана. Па још рече и то да су исте ученике плем. Е. у Швајцарској о свом трошку издржаваде. Но колико ја знам из поузданог извора, ево вам неколико ријечи о њима и њиховим школама у Славонији и Далмацији па сами судите из њих о њима. Оне су у Славонији издржавале о свом трошку 19 до 20 школа, (од којих и данас једна постоји у Пакрацу) у којима се поучава око 1900 ученика, над којима су вршили дужност 20 учитеља и једна учитељица какву дужност? Онаку, која у највишем степену одговара духу и смислу народа српског. То се може с више примера засведочити, а за то ће бити довољан и овај. Кад се запитасмо које био управитељ или боље рећи надворник ти школа, Србин и родољуб Димитрије Јосић. Па и оно, са шта се школе позатвараше по граници, то све има свога узрока, а да племените Енглескиње нису таке биле, неби се оне позатвараде. Овђе код нас у Далмацији те племените госп. отвориле су четири школе, од којих и данас једна постоји. Речене школе могу се мјерити с најбољим грађанским школама у Далмацији, ове школе у колико ја знам, а и наша цјела околина зна, не отступају од духа народа српског, ма ни само колико муха може на перу пождети. Него ти је ту све српски.

У овим крајевима, ако се обистини што се говори, — да ће се босанцима забранити шума сјећи, народ ће пропасти, јер с тим народ живи данас у овим крајевима; доносећи дуге, дрва, посуђа и т. д. па тог продајући добије, што мало новаца и купује себи жита..

Нови Сад 22. маја. У прошлу суботу 19. (31.) маја отворена је у Будим-Пешти скупштина занатлија у Угарској. По „Пешти Наплову" захтевају занатлије само оно, што се самопомоћу и добром вољом владе, сабора и друштва постићи може, и за што није нужна помоћ Аустрије нити иноземство. Захтеви занатлија јесу: преиначење закона о занатима и организација ових, завађање занатлијских, средњих и уметничко-занатлијских школа, задруга за међусобно помагање, позајмиоица и стоваришта за еспапе; да се државне потребе намирују домаћим занатима, да се заведе земаљска изложба занатлијских производа.

Задругу Срба занатлија у Новом Саду заступао је на овој скупштини проф. Александар Сандић.

НОВИЈЕ.

— Као што јављају из Филипопоља прочитан је ферман и прокламација на народ у Источној Румилији на турском и бугарском језику. Турска застава није истуривана нити је поздрављена.

— Устанак Грка у Тесалији шири се и Грчка поставља три војске дуж турске границе. У Лепеносу, у Акарнанију, биће 10,000 војника.

— Из Загреба јављају, да је сабор двојне краљевине сазван за 2. (14.) јуни, а 29. маја (10. јунија) састаће се регниколарна депутација, да утаначи захтеве према Угарској.

— Ђенерал Гурко издао је наредбу којом ограничава куповање и продавање јаких отрова.

ПОЗИВ
у главну скупштину
„ДРУШТВА ЗА СРП. НАР. ПОЗОРИШТЕ."

Позивају се сви чланови „друштва за српско народно позориште," да изволе доћи у редовну главну скупштину, што ће се држати у четвртак 31. маја (12. јуна) о. г. у 9 сахата пре подне у дворани „Матице српске."

Уједно се доставља до знања, да свака општина и правна дружина у смислу §. 4. устава друштвеног бира на 100 фор. прилога или обвезе једног, на 1000 фор. двојицу, а на више од 1000 ф. тројицу заступника за сваку главну скупштину.

Из седнице управнога одбора „друштва за српско народно позориште", у Новоме Саду 24. апр. (6. маја) 1879.

Начеоник „друштва за срп. нар. позориште":
Др. Стеван Павловић с. р.

Сава Петровић с. р.
тајник.

Свима сродницима пријатељима и знанцима јављам, да ће се мом премилом и не заборављеном брату

ПЕТРУ БИГИ

ц. кр. ђенералу

витезу ц. кр. леополдовог реда и т. д.

давати парастос у суботу 26 маја (7. јунија) о. г. у 10 сахата пре подне у саборној цркви.

У Новом Саду 23. маја (4. јунија).

За целу родбину
Данило Бига
брат.

Курс бечке берзе 23. маја (4. јуна.)

Сребро	100.54
Ц кр. дукати	5.46
Наполеондори	9.25
Немачке марке	56.90

РЕД ПЛОВ. ПАРОБРОДСКЕ
од 3 маја 1879 до даље наредбе.

Од **Новог Сада** у **ЗЕМУН** сваки дан у ½ 5 сата после подне, осим четвртка.

Од **Новог Сада** у **ОРШАВУ**: понедељником, средом и суботом у ½ 5 сата после подне.

Од **Новог Сада** у **ТИТЕЛ**: средом и суботом у ½ 5 сата после подне.

Од **Новог Сада** у **БУДИМ-ПЕШТУ**: сваки дин око ½ 11 сата пре подне осим недеље.

Нови Сад 3 маја 1879. **АГЕНЦИЈА.**

ОГЛАСИ.

ОБЈАВА.

Потписана општина издаваће 100 ланаца земље на Ченеју и 42¾ ланаца земље на Мртваљошу а 2500 □ под закуп, за време од 1 септембра 1879 на даљих пет година.

Лицитација држаће се 3 (15) јуна о. г. у недељу у 4 сата после подне у писарници општинској где се парохијал уплаћује, и где се и лицитацијона условља видети могу.

Српска црквено-школска православна новосадска општина.

2—3

Један виноград
(НА АЛИБЕГОВЦУ)

састојећи се из 28 мотика са две зидане куће и бунаром продаје се из слободне руке.

Ближа извешћа даје притјажатељ.

Матија Ајзерле,
3—3 куће број 244. у старој свилари.

Одликована на 9 изложби

БРАЋА КЕНИГШТЕТЛЕР
У НОВОМ САДУ

на житној пијаци у сопственој кући бр. 1761.

КОД „ЦРНОГ БУРЕНЦЕТА"

ФАБРИКА СИРЋЕТНЕ ЕСЕНЦИЈЕ
од 6 струка.

СТОВАРИШТЕ РУМА, ЛИКЕРА, ВИНА, РАКИЈЕ И ШПИРИТА.
Пробе и ценовнике бесплатно. 11—12

СТЕЧАЈ.

У великој школи, у Београду, упражњене су и имају се попунити ове катедре:

1. Катедра опште историје, и
2. Катедра народне економије, финансије и статистике.

За обе те катедре траже се наставници.

Професори и супленти велике школе могу бити само они, који су свршили који факултет наше или које стране велике школе с врло добрим успехом, или који су се одликовали својим књижевним пословима у струци за коју се траже (§. 31. закона о уређењу велике школе.)

Професоре и супленте велике школе, по саслушању академијског савета вел. школе, предлаже министар просвете и црквених дела Књазу ради наименовања (законска допуна од 20. окт. 1875.)

Професор велике школе има прву плату 650 талира (супленат 450 т.) А периодске повишице рачунају се овако:

Први период почиње почетком шесте, други почетком једанаесте, трећи почетком шеснаесте, четврти почетком двадесет прве, а пети почетком двадесет шесте године професоровања.

У овим периодама професор велике школе добија по 150 талира.

Рок професорске службе је 30 година.

При примању у службу професора који је где на страни служио, могу се указом Књажевим признати професорске године службе, на страни проведене.

У великој школи, ако би се тицало знатних научника, може се, по споразумљењу с академијским саветом велике школе, истим начином, и мера прве плате одредити. (Чл. 1, 2, и 5 закона од 28. фебруара 1875.)

Професорима средњих школа, кад постану професори вел. школе, рачунаће се дотадашње године професорске службе као да су проведене у великој школи (зак. допуна од 17. јануара 1876.)

Научници, који би желили да заузму коју од ових двеју катедара, позивају се да своје пријаве с документима поднесу министарству просвете и црквених дела до 15. јуна 1879. године.

Бр. 2082. Из канцеларије министарства просвете и црквених дела у Београду. 1—3

Галантеријска и белог еспапа трговина
К. А. КОСАНИЋА
у Сомбору

потребује помоћника, тако исто и једног шегрта или практиканта, мађарски који говоре имају првенство. 1—3

ОГЛАС.

Подписани потребујем у моју мешовиту радњу једног спомоћника који је вешт у продавању шпитвара и памука.

У Мокрину. 1—3 **Коста Арнов.**

КАРУЦА

лака и нова продају се јефтино.

Видити и запитати се за цену може у лебарском сокаку куће број 1436. 3—6

Трговина сукна и ћебета
ПАЈЕ РАДОВАНОВИЋА
У ОСЕКУ, доњем граду

препоручује своју ново започету и добро снабдевену радњу са ердељским сукном (даровцем) од сваке врсте, наиме белог, натуралног и фарбаног.

К томе ћебета (гуња) ердељски, и такозвани тоцки бели и шарени са дугачком и кратком вуном, за покривање. Чутура у кајшеви.

Даље сваке врсте покровца и ћебета за коње, све по најумеренијој цени. 1—6

РАСПИС ДРАЖБЕ.

Местна српска православна црквена општина издаваће својих 262 јутра добре ораће земље, која се у једном комаду, уз пут идући у Н. Сад налази, на шест година под закуп.

Дражба ће се држати у прву недељу после Духова 27. маја т. год. у 2 сата после подне у школској дворани, где се могу и услови сазнати.

Извикивајућа цена је 10 ф. по јутру годишње. Дражбеници ће имати пре дражбе 10% пишманлука положити. Одобрење од скупштине зависи, које ће ома 4. дан следовати.

У Госпођинци 14. маја 1879.

М. ПЕЈИЋ,
перовођа.

НОВАК ЛОКИЋ,
председник.

3—3

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију. Српска народна задружна штампарија.